

rep spodej srebrovelo kosmat, starejšim pa gol. On in ona — oba sta enake barve, tako da po barvi ni mogoče razločiti ju; on ima na zadnjih nogah premakljivo ostrogo, tako, kakoršno imajo naši petelinje, ona pa ne. Zamurci mislijo, da je strupena, pa ni res, zato se strašno bojé te živali. Stegna ima kratke in plaskonoga je. Prstov ima po pet na nogah: na sprednjih daljše nego je preponka (schwimmhaut), na zadnjih pa krajše in dobro koplje, urno z vsimi štirimi, zato ker ima močne kremplje. Glavo ima plošnato, od gobca naprej dve tudi plošnati ustnici, kakor gosji kljun. Zobé ima samo štiri. Zgornja ustnica je vmazana sivo-črna, spodnja pa poltne barve. Oči ima majhne pa prav svetle, rujave. Duha je čisto ribjega. Zamurci jo jedó, toda varno jo lové. Dolga je po čevlji in 6 do 8 palcev; zvije se lahko tako, kakor jež. On je nekoliko večí nego ona.

Te živali je vse leto dosti ob avstralijskih rekah, največ pa spomladi in poleti, vzlasti zjutraj in zvečer v mraku. Plava presneto umetalno, proti vodi dobro vesla, z reko vred pa jo voda nese kar sama.

Bennet je večkrat preiskaval želodce, pa vselej je dobil v njih zežek — že ostanke, zmešane z grahutom in glenom. Avstralci trdé, da ob povodnjem bilji živi ta žival. Mlade — vjete je treba živiti najprvo z mlekom, potlej pa z zežekami in glenom.

Kako se plodí, tega dolgo časa niso vedili natoroznanci. S popotnimi vred so mislili, da ima jajca, kakor tiči. Mislili so pa to zato, ker dolgo časa niso vedeli, da babica ima ziske.

Tičetulenj si po obalih koplje 20 — 50 čevljev dolge zvite luknje, ktere so na koncu jajčaste. V tem jajcu podobnem prostoru ima nastlano s suhim povodnjim biljem, na katerem ima mlade. V to luknjo ima po dva vhoda, enega na vrhu, kjer gré zrak v luknjo, enega pa v vodi.

Bennet bi bil rad vidil tako luknjo. Zato je seboj vzal zamurca, Darogo po imenu, ker je znal dobro stikati take luknje, in ker je dobro vedel za-nje.

„Kmaló sva našla eno“ — tako pripoveduje sam. „Stopinje va-njo so bile še čisto nove, zatoraj sva precej vedila, da je gotovo kaj v njej. Brž sem dal primesti lopato, pa ko je Darago vidil, da bodeva kopalá, precej se je začel braniti, da ni nič v tej luknji, zastonj da bi bil vés trud. Kaj sem hotel? Druzih kopačev sem moral vzeti. Darago je še le nazadnje nekoliko pomogel, ker je druge vidil, da se nič ne bojé. S svojo palico je kmali dobil, kako in kam se vije luknja in potlej je on več opravil samo s palico nego vsi uni z lopatami. Še predno smo prišli v veliko jajčasto luknjo, že je tičetulenj radovedno gledal iz nje. Močno se je branil, ali vendar-le — vjeli smo ga. Pa ni bil on, ampak ona, starka. Zaprli smo jo v kletko iz trave spleteno. Prav pohlevna je bila, samo če smo jo motili, kadar je spala, takrat se je vselej oglasila — tiho. Novembra meseca, djal je Darago, da tačas je ta babica imela več mladih, menda je že poznal ali kali. Iskali smo še naprej, in res, našli smo več lukinj blizu ondukej, v luknjah pa mlade. V eni smo dobili 3 po 3 palce dolge, lupin pa nič ne, kakor so nekteri trdili, da jajca nese ta žival. Veči mladiči so nekoliko tednov živeli zaprti, prav ljubeznjivo in skupaj so se igrali, al poginili so, dasiravno smo jih varovali in stregli jim. Rad bi bil žive prinesel v Evropo, pa ni bilo mogoče.“

Danes to, drugo pot pa katero drugo žival, da enmalo izvemo, kaj je stvaril Bog po družih delih svetá. Podgoriški.

Slovstvene stvari.

Časniki avstrijski za leto 1864.

Na pol novica, na pol smešnica.

Dunajski časniki razglašajo, da za letošnje leto — po imeniku dunajske c. k. pošte — izhaja v našem cesarstvu v vsem skupaj 362 časnikov, političnih namreč 135, nepolitičnih 227. Političnih je: nemških 80, slovanskih 6, poljski 4, srbska 2, hrvaška 2, ilirski 1, rusinska 2, laških 13, madjarskih 16, rumunski 3, grška 2, slovaški 1, hebrejska 2. Nepolitičnih je: nemških 190, českíh 13, poljskih 14, srbskih 7, slovaški 4, slovenski 4, hrvaških 6, laških 29, madjarskih 57, rusinska 2, grški 4, hebrejska 2, francozki 1. — V vrsti političnih nahajamo 6 slovanskih; kateri neki so to? Ali srbski, hrvaški, poljski, rusinski, slovaški (slovenski) niso tudi slovanski? Ali so morebiti to česki, ker sicer v imeniku ni nobenega česk. političnega časnika? Ali so tudi morebiti „Novice“ vtaknjene med politične slovanske časnike, ker imamo ne le 4, ampak 5, ali prav za prav 7 slovenskih časnikov, ako se tudi tisti med časnike štejejo, kateri ne izhajajo vsaki teden. Ali ni ilirski tudi slovansk časnik? — Iz tega samega se vidi, kakošna tema je še pri nas v Avstrii, da se take marine mrdeljice (galimathias) razglašajo po svetu! Po takem res ni čuda, da celó tisti časniki, ki tako imenovano „véliko besedo“ imajo v Avstrii, tudi ne poznajo narodov avstrijskih, ker še ne poznajo jezikov. Pripoveduj takim potem o slovanskih jezikih; kaj ti koristi? Martina pošiljaš v Zagreb, pa Martin ti pride zopet iz Zagreba!

Slovensko slovstvo.

* *Geschichte der slovenischen Literatur* s pridjano povestnico glagolskega slovstva je knjiga, ki jo je spisal slavni Šafarik s posebno pripomočjo Kopitarjevo in Čopovo. Tako stoji o vvodu samem. Knjiga obsega povestnico slovenskega slovstva od njegovega začetka — tedaj od dóbe Truberjeve do leta 1832. Razdeljena je na dva dela: v prvem stojé po vrsti vsi možje, ki so kaj slovenskega pisali, njih rojstni kraj, leto in dan, kolikor se je dalo izvedeti, pa vseobéčna karakteristika vsacega pisatelja. O imenih se pritožuje pisatelj, da ne vé skoraj, kako bi jih pisal, prav po kmečko ali po gosposko; priimke piše kolikor mogoče slovenski. Drugi del je razdeljen na toliko predelov, kolikor je ved, o katerih se je kaj pisalo; v vsakem predelu so navedeni naslovi posamesnih knjig, ki spadajo sem, s kratko kritiko vsakega spisa posebej. — Možje, ki so pisali to knjigo, so porok, da je izborna; priporoča se tedaj sama. V Pragi je naprodaj pri gosp. Kober-ju in stoji 1 gold. 60 n.; najde pa menda pot tudi v Ljubljano in druge slovenske kraje, ako je ni še našla. —

Národne stvari.

Ozir v čitavnico ljubljansko.

Po obljubi poslednjega lista preteklega leta izročujemo svojim bravcem tú obljubljená govora v letnem zboru čitavnice ljubljanske. Obá nam kažeta, kaj se je godilo preteklo leto v tem društvu. Prečastiti gosp. prof. dr. Vončina, ki je dosihmal predsedoval čitavnici naši, je omenjeni zbor začel s sledečim govorom: „Slavni zbor! Ne samo spodobi se, tudi celó potrebno je, da o drugi obletnici národne naše čitavnice predrago nam društvu od vseh strani si bolj natanko